

Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2021, ved Norges forskningsråd

Finansmarkedsfondet kan gi økonomisk støtte til forskning på finansmarkedene og til allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer, samt økt etisk bevissthet. Norges forskningsråd har siden 2005 ivarett sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Som følge av revidering av regelverket 04.06.15 overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. På grunn av korona-pandemien har en rekke av Finansmarkedsfondets prosjekter hatt forsinkelser i fremdrift og slutføring. Dette samsvarer med erfaringer fra Forskningsrådets egen prosjektportefølje for 2021.

Innledning

Etter privatisering og salg av Oslo Børs ASA og Verdipapirsentralen ASA, vedtok Stortinget at deler av overskuddet fra salgene skulle avsettes til et finansmarkedsfond. Årlig avkastning fra fondet ble de første årene benyttet til å støtte forskning og allmennopplysning knyttet til finansmarkedene. I Prop. 1 S (2012-2013) foreslo Finansdepartementet å etablere en ny modell for finansiering av Finansmarkedsfondet, hvor fondet opphørte fra 01.01.13 og fondskapitalen ble tilført statskassen og fondets virksomhet ble erstattet av ordinære utgiftsbevilgninger over statsbudsjettet fra og med budsjettåret 2013. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget. Bevilgningsnivået skal holdes reelt uendret frem til 2030. Regelverk for Finansmarkedsfondet (sist revidert av Finansdepartementet 21.10.16) er gjengitt på fondets hjemmeside.

Som følge av det reviderte regelverkets § 11, jfr Finansdepartementets brev av 04.06.15 med vedlegg, overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Styret og Forskningsrådet avgir hver sin årsberetning, som til sammen gir et utfyllende bilde av status og drift av Finansmarkedsfondet.

Administrative forhold

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Finansmarkedsfondet ledes av et styre som er oppnevnt av Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2021 ble det avholdt tre styremøter. Norges forskningsråd ivaretar sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et oppdrag for Finansdepartementet. Oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje er særskilte tilleggsoppgaver som også forestås av Forskningsrådet. Avtalen som regulerer oppdraget ble fornyet i november 2019 for fem nye år. Forskningsrådet har i samarbeid med Finansmarkedsfondets styre utarbeidet et notat som beskriver rutiner og prosedyrer for oppfølging og kontroll av fondets prosjektportefølje.

Status- og avviksrapportering

Selv om endringene i regelverket innebærer at Forskningsrådet har ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje, gir Forskningsrådet styret rutinemessig en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering i hvert styremøte. Det primære formålet er å gi styret informasjon som kan inngå som en del av beslutningsgrunnlaget i fremtidige bevilgningssaker. Avviksanalysen gir i tillegg styret mulighet til å revurdere sin prosjektbevilgning til prosjekter med vesentlige avvik.

I løpet av 2021 ble tre allmennopplysningsprosjekter og to forskerprosjekter fullført, i tillegg ble en faglig konferanse avholdt, jfr. vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et

populærvitenskapelig resymé av gjennomførte forskerprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside.

Vedlegg 3 gir en oversikt over Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.21. Den samme oversikten ligger på fondets hjemmeside. Per 31.12.21 har fondet avtaler om finansiering av åtte allmennopplysningsprosjekter og 18 forskningsprosjekter, samt tre faglige konferanser.

Forskningsrådets kommentarer

Mottatte framdriftsrapporter er behandlet administrativt, og situasjonen i 2021 har vært preget av korona-pandemien. En rekke prosjekter har meldt om forsinkelser i framdrift og slutføring av prosjektene. Enkelte av de slutførte prosjektene har ikke disponert hele prosjektbevilgningen, og ikke-disponerte midler er blitt tilbakeført til styrets bevilgningsbudsjett.

Forskningsrådet orienterer Finansmarkedsfondets styre rutinemessig om status og avvik, og har i samarbeid med styret etablert rutiner for avvikshåndtering. Forskningsrådet legger til rette for en tett og god dialog med Finansmarkedsfondets styre om forhold som angår oppfølging og kontroll. Forskningsrådet har i 2021 lagt frem to avvik av vesentlig karakter for styret. Avvikene var ikke så alvorlige at det medførte inndragning av midler. Det ene prosjektet hadde ubenyttede midlene ved slutføring, og det var en dialog om hvordan disse midlene skulle fordeles blant bidragsyterne.

Riksrevisjonen reviderer Finansmarkedsfondet som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Det har ikke vært noe å bemerke i løpet av 2021.

Regnskap 2021

Regnskap for 2021 fremgår av vedlegg 4.

Bevilgningen til *Virksomhetsbudsjettet* er en separat bevilgning (via Kunnskapsdepartementet), og holdes utenfor styrets budsjett for prosjektbevilgninger. Det årlige budsjettet for Finansmarkedsfondets virksomhetskostnader (tabell 3) tar utgangspunkt i Finansdepartementets overføring av dette separate budsjettet på 1,9 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet i 2018. Ubrukte midler fra ett år blir overført til neste år.

Utgifter til administrasjon (inkl. informasjon) av Finansmarkedsfondet beløper seg til om lag 1,9 millioner kroner i 2021, mot om lag 2 millioner kroner i 2020, jfr vedlegg 4. Dette inkluderer bl.a refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, honorarer og kostnader knyttet til styrearbeid og bruk av fagpanel i forbindelse med søknadsbehandlingen, samt kostnader knyttet til informasjon, prosjektoppfølgning og proaktivt arbeid.

Ubrukte midler i 2021 (399.802 kr) skyldtes hovedsakelig at koronapandemien medførte at styremøter og ekspertpanel i all hovedsak ble gjennomført digitalt, samt at planlagte aktiviteter (som styreseminar og prosjektpresentasjoner) måtte avlyses. Beløpet framkommer under 'Gjenstående saldo' per 31.12, tabell 3 i vedlegg 4, og overføres til 2022.

For kommentarer til regnskapet henvises det til styrets årsberetning for 2021.

Lysaker, 14. mars 2022

Norges forskningsråd

Sander J. Tufte
Avdelingsdirektør

Gro Marthinsen
Seniorrådgiver

De to årsberetningene fra styret og Forskningsrådet inneholder de samme vedleggene.

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2021
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2021
- Vedlegg 3: Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.21
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet: Regnskap 2021

Vedlegg 1:

Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2021

Allmennopplysning:

Igangværende prosjekt: 1

- Forskning.no Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no (pnr 322163): 410.000 kroner til videreføring i 2022.

Nye prosjekter: 6

- Norske Finansanalytikeres Forening: *Flere kvinner i frontfinans* (pnr 326571): 852.000 kroner.
- Framtiden i våre hender: *"Fra policy til praksis - Bærekraftig videreutvikling av finansbransjen i Norge." For økt etterlevelse og økt etisk bevissthet hos finansnæringen, forbrukere og beslutningstakere* (pnr 326883): 1.781.000 kroner.
- Norsif: *Publiseringstøtte for Norsifs håndbok: Guide to ESG Integration in Fundamental Equity Valuation* (pnr 326895): 122.500 kroner.
- Transparency International Norge: *Korrupsjon i og utenfor finansmarkedet. Hva kan vi lære av etterforskning av mistanke om korrupsjon i perioden 2010-2020?* (pnr 332090): 226.500 kroner.
- Universitetet i Agder: *Finansiell kunnskap og mestringstro blant nordmenn 2021* (pnr 332085): 550.000 kroner.
- Universitetet i Stavanger: *KÅKÅnomics 2022 - Nordens, første, beste og morsomste økonomifestival* (pnr 332087): 400.000 kroner.

Forskning:

Igangværende prosjekter: 7

- Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978): 605.000 kroner (slutføring I 2022).
- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953): 190.000 kroner (videreføring I 2022)
- Samuli Knüpfer, Handelshøyskolen BI, *Individual Investors and Asset Prices* (pnr 309855): 135.000 kroner til videreføring i 2022.
- Ida Sognnæs, CICERO, *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613): 103.000 kroner til videreføring i 2022.
- Janis Berzins, Handelshøyskolen BI, *The link between household and firm finance: family firms, family networks, and real estate investments* (pnr 310146): 212.000 kroner til videreføring I 2022.
- B. Espen Eckbo, Norges handelshøyskole, *Benefit Corporations* (pnr 315930): 1.1031.000 kroner til videreføring i 2022.
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo, *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503): 1.196.000 kroner til videreføring I 2022.

Nye prosjekter: 4

- Malgorzata Ryduchowska, Handelshøyskolen BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822): 950.000 kroner for 2022.
- Aksel Mjøs, Norges Handelshøyskole: *Home equity and private firm financing* (pnr 328826): 1.093.000 kroner for 2022.
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745): 321.000 kroner for 2022.
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618): 717.000 kroner for 2022.

Faglige kurs og konferanser: 1

- John Christian Langli, Handelshøyskolen BI: *The 4th Scandinavian Accounting Research Conference* (pnr 329655): 246.000 kroner.

Vedlegg 2:

Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2021

Oversikten nedenfor viser forsknings- og allmennopplysningsprosjekter som er avsluttet i 2021. For utfyllende oversikt over formidlingsaktivitet og presseomtale, se Finansmarkedsfondets hjemmeside.

Allmennopplysning (3)

- Nina Kristiansen, Forskning.no: *Allmennrettet formidling av forskning og kunnskap om pensjon* (pnr 282736)
- Tine Fosslund, Norsif: *Publiseringsstøtte for Norsifs håndbok: Guide to ESG Integration in Fundamental Equity Valuation* (pnr 326895)
- Kristin Skaug, AksjeNorge: *Egen Pensjonskonto - dine valg avgjør pensjonen* (pnr 313503)

Forskning (2)

- Yushu Li, Universitetet i Bergen: *Strategic Risk Adoption in Real Options under Multi-Horizon Regime Switching and Uncertainty* (pnr 274569)
- Karin Thorburn, NHH: *CEO Incentives, Wealth and Risk Aversion* (pnr 274705)

Kurs og konferanser (1)

- Fredrik Wulfsberg, OsloMet: *Oslo Macro Conference* (pnr 309308)

Finansmarkedsfondet: Igangværende prosjekter per 31.12.2021

Allmennopplysningsprosjekter: (8)

- Tax Justice Network – Norge: *Dataanalyse av det nye eierregisteret* (pnr 310768)
- Norsk klimastiftelse: *EUs Green Deal, klimarisiko og finansmarkedet: Hva bør ansatte, investorer og kunder vite?* (pnr 322160)
- Forskning.no: *Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no* (pnr 322163)
- Norske Finansanalytikeres Forening: *Flere kvinner i frontfinans* (pnr 326571)
- Framtiden i våre hender: *"Fra policy til praksis - Bærekraftig videreutvikling av finansbransjen i Norge." For økt etterlevelse og økt etisk bevissthet hos finansnæringen, forbrukere og beslutningstakere* (pnr 326883)
- Transparency International Norge: *Korrupsjon i og utenfor finansmarkedet. Hva kan vi lære av etterforskning av mistanke om korrupsjon i perioden 2010-2020?* (pnr 332090)
- Universitetet i Agder: *Finansiell kunnskap og mestringstro blant nordmenn 2021* (pnr 332085)
- Universitetet i Stavanger: *KÅKÅnomics 2022 - Nordens, første, beste og morsomste økonomifestival* (pnr 332087)

Forskningsprosjekter: (18)

- Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978)
- Snorre Lindseth, NTNU: *Beslutningsmodell for risikotaking i og uttak av midler fra SPU* (pnr 294398)
- Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953)
- Jon Petter Rui, Universitetet i Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (pnr 245864)
- Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn - en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til Eus tilsynssystem for finansmarkedet* (pnr 261592)
- Roy Krøvel, OsloMet, *Making Transparency Possible - Interdisciplinary dialogues* (pnr 274577)
- Alfonso Irarrazabal, Handelshøyskolen BI, *Time-varying disaster risk, asset prices and international business cycles* (pnr 274766)
- Tyler Hull, SNF, *Individual Investment Banker Connections, Advisor Choice, and Merger Performance* (pnr 250211)
- Samuli Knüpfer, Handelshøyskolen BI, *Individual Investors and Asset Prices* (pnr 309855)
- Ida Sognnæs, CICERO, *Using scenarios to assess climate risks in the financial sector* (pnr 309613)
- Antonello Maruotti, Universitetet i Bergen, *Statistical modelling and inference for (high-dimensional) financial data* (pnr 309218)
- Janis Berzins, Handelshøyskolen BI, *The link between household and firm finance: family firms, family networks, and real estate investments* (pnr 310146)
- B. Espen Eckbo, Norges Handelshøyskole, *Benefit Corporations* (pnr 315930)
- Mads Andenæs, Universitetet i Oslo, *Central Banks' expanding role in financial markets* (pnr 315503)
- Malgorzata Ryduchowska, Handelshøyskolen BI: *Investors in green bonds and financial resilience* (pnr 328822)

- Aksel Mjøs, Norges Handelshøyskole: *Home equity and private firm financing* (pnr 328826)
- Roy Krøvel, OsloMet: *AI enriched journalism to investigate illicit financial flows* (pnr 328745)
- Dan Zhang, OsloMet: *Heterogeneous Investors and Asset Allocations* (pnr 328618)

Faglige kurs og konferanser: (3)

- David Ruiz Baños, UiO: *Forsikringsseminaret ved Matematisk institutt 2020* (pnr 309790)
- Paul Ehling, Handelshøyskolen BI, *Environmental, social and governance (ESG) investing* (pnr 321049)
- John Christian Langli, Handelshøyskolen BI: *The 4th Scandinavian Accounting Research Conference* (pnr 329655)

Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet - Regnskap 2021

Finansmarkedsfondet - Regnskap 2020				(hentes fra grunnlagsbe)
Tabell 1: Disponibelt FoU-budsjett og forbruk	Noter	2021	2020	2019
Bevilgning FoU	1	13 500 000	13 100 000	12 700 000
Gave fra DNB	1	7 000 000	0	
Overføringer		14 804 681	8 553 929	5 699 328
Disponibelt budsjett FoU		35 304 681	21 653 929	18 399 328
<i>Forbruk/utbetalinger pr 31.12.</i>		6 445 667,00	6 849 248,00	9 845 399,00
<i>Herav:</i>				
Forskning og allmennopplysning	2	6 445 667	6 849 248	9 845 399
Administrasjon				0
Informasjon				0
<i>Gjenstående saldo pr 31.12.</i>		28 859 014	14 804 681	8 553 929
Herav på:				
Prosjekter				-
Avsetningskonto		28 859 014	14 804 681	8 553 929
Tabell 2: FoU- bevilgninger		2021	2020	2019
<i>Bevilgning</i>		13 500 000	13 100 000	12 700 000
<i>Prosjektbevilgninger i alt</i>		35 304 681	21 653 929	18 399 328
Forskning og allmennopplysning		35 304 681	21 653 929	18 399 328
Administrasjon			0	0
Informasjon			0	0
Tabell 3: Virksomhetskostnader		2021	2020	2019
<i>Virksomhetsskostnader</i>	3	1 898 029	2 001 510	1 671 499
<i>Herav:</i>				
<i>Refusjon</i>		1 364 000	1 334 390	1 119 000
Styret		416 312	402 499	447 964
Søknadsbehandling		113 672	264 621	94 317
Diverse		4 045	-	10 219
Bevilgning		2 297 831	2 399 341	2 170 841
Gjenstående saldo pr 31.12		399 802	397 831	499 341
Oslo, 02.03.2022				
Johan Skivik Aubell avdelingsdirektør Økonomiavdelingen Norges forskningsråd				Gro Martinsen seniorrådgiver Finansmarkedsfondet

Noter til regnskap 2021

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Riksrevisjonen avgir ikke lenger noen særskilt revisjonsberetning for Finansmarkedsfondet, som i stedet inngår som en del av Forskningsrådet. Bevilgning blir inntektsført i tildelingsåret.

Note 2

For utbetalinger til *forskningsprosjekter* praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for *allmennopplysningsprosjekter*. Normalt utbetales 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent ved anmodning underveis i prosjektperioden, og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette følger faktiske utbetalinger en annen syklus enn styrets tildelingsvedtak.

Note 3

Frem til 2018 ble hele bevilgningen til Finansmarkedsfondet bevilget over samme post i Statsbudsjettet (FIN kap. 1600, post 70). I 2018 ble bevilgningsmodellen endret, ved at deler av bevilgningen ble skilt ut i en egen **virksomhetsdel**, som bevilges via Kunnskapsdepartementet (KD kap. 285, post 55). Virksomhetskostnader *etter 2018* er sammenlignbar med postene Administrasjon og Informasjon frem t.o.m. 2017. Virksomhetsbudsjettet har nullvekst, og holdes på 2018-nivå (1,9 millioner kroner).

Gjenstående saldo er ubrukte midler som ikke er benyttet i 2021, og som overføres til 2022. Gjenstående saldo pr 31.12.21 fremkommer på følgende måte:

- Disponibelt budsjett for 2020 var på 2.399.341 kr (1,9 mill. kr i bevilgning + overføring av 499.341 kr fra 2019). Forbruket i 2020 var på 2.001.510 kr, og saldo (ubrukte midler) på 397.831 kr ble overført til 2021.
- Disponibelt budsjett for 2021 var på 2.297.831 kr (1,9 mill. kr i bevilgning + overføring av 397.831 kr fra 2020). Forbruket i 2021 var på 1.898.029 kr, og saldo (ubrukte midler) på 399.802 kr overføres til 2022.